

VÝSTAVA

10 ROKOV VÝSKUMOV A OBNOVY HRADU GÝMEŠ

TERMÍN VÝSTAVY:

10. 5. 2023 - 30. 9. 2023

MIESTO:

MÚZEUM V ZLATÝCH MORAVCIACH

AUTORI VÝSTAVY:

MGR. MÁRIO BIELICH, PHD. A ING. ARCH. MARTIN BÓNA, PHD.

Hrad Gýmeš je najväčším hradom v okolí Nitry. Od stredoveku to bolo rodové sídlo jednej z vetiev šľachtického rodu Forgáčovcov, ktorí tu sídlili od polovice 13. storočia až do 19. storočia. Hrad počas svojej histórie prešiel búrlivými obdobiami Osmanskej expanzie a stavovských povstaní. Vždy bol obnovený a plnil funkciu sídla rodu a neskôr sakrálneho miesta.

V Múzeu v Zlatých Moravciach budú prezentované nálezy z piatich rokov menších archeologických výskumov na hrade Gýmeš a desiatich rokov stavebnej obnovy Občianskeho združenia Castrum Ghymes.

Na základe nájdených artefaktov autori osvetlia život na neskorostredovekom a novovekom hrade. Zamerajú sa na militárie, vybavenie koní a jazdca, stavebné konštrukcie. Samostatnú skupinu nálezov tvorí renesančná keramika a gotické (heraldické motívy) a renesančné kachlice (motívy Ukrižovania, Vzkriesenia) či kamenné artefakty (balustrády kamenné schodiska a epitaf Ukrižovania z kaplnky sv. Ignáca). Výstava predstavuje najstaršiu hlinenú fajku zo 17. storočia s výzdobou fúzatého muža.

Návštevník má príležitosť nazrieť do kuchyne obyvateľov hradu - autori dokladajú kosti moriaka, ktorý prichádza na naše územie z Ameriky v 16. storočí. Z hradu pochádzajú aj nálezy moderného poľovníctva, ktoré boli v 19. storočí položené práve pod hradom Gýmeš, ako napríklad kosti daniela. Výstava prezentuje taktiež stopy turizmu a vandalizmu na hrade v 19. storočí.

Ďalšiu časť výstavy predstavuje stavebno-historický vývoj hradu a jeho obnova. Občianske združenie Castrum Ghymes, ktoré pôsobí na hrade od novembra 2011, začalo s konzerváciou a čiastočnou obnovou vybraných objektov hradnej zručaniny. V spolupráci s Archeologickým ústavom SAV v. v. i. v Nitre každoročne prebieha na hrade archeologický výskum, na ktorý následne nadväzujú architektonicko-historický, prípadne statický výskum.

Otvorenie výstavy je spojené s prednáškami (10. mája 2023 od 17:00 hod.):

Ing. arch. Martin Bóna, PhD.: Stavebnohistorický vývoj hradu Gýmeš
Mgr. Mário Bielich, PhD.: Život na hrade na základe archeologických výskumov
Mgr. Andrej Košút: Obnova hradu združením Castrum Ghymes

Po výstavách *Každodenný život na hrade Hrušov* a *Oponický hrad* ide o tretiu časť cyklu výstav *Hrady v Nitrianskom regióne*.

Partnermi výstavy sú občianske združenie Castrum Ghymes, Archeologický ústav SAV v. v. i. a Nitriansky samosprávny kraj.
Mediálnym partnerom výstavy je Nitraden.sk.

V Nitre dňa 5. 5. 2023

Miesto konania:

Múzeum v Zlatých Moravciach
Námestie Andreja Hlinku 1, 953 01 Zlaté Morávce

Termín výstavy:

10. 5. 2023 - 30. 9. 2023

Kontakt:

Zuzana Vilčeková, marketing@muzeumnitra.sk, 0948 194 385

www.muzeumnitra.sk

www.facebook.com/ponitrianskemuzeumvnitre/

www.instagram.com/muzeumnitra.sk/

